

Pastisseria RAGA

Major, 105 - Telèfon 977 72 03 53
ULLDECONA

BAR EL REBOST

Carrer Calvari, 57 - Tel. 977 57 32 18
ULLDECONA

Video-Foto MILLAN

EUROCHROM - Laboratori Fotogràfic
Distribuïdor Videos JVC
Avgda. Ramon Salomón, 19 - Tel. 977 72 03 63
ULLDECONA

COOPERATIVA AGRÍCOLA D'ULLDECONA, S.C.C.R.L.

OLI VERGE D'OLIVA

ACOMONT

Vendes: Major, 175 - Tel. 977 72 00 07
ULLDECONA

SUMINISTRES "LA SÈNIA"

JOAN CORDOBA I SERRA
Materials Construcció - Decoració
LA SÈNIA - ULLDECONA

Mobles A R N A U

Sant Lluç, 12 - Major, 82
Tel. 977 72 03 58
ULLDECONA

Pastisseria

millán

Major, 115 - Tel. 977 72 02 82
ULLDECONA

ELECTRODOMÈSTICS, C.B.
c/. major, 153 - tel. 977 72 06 38 - 43550 ulldecona (montsià)

MÉS DE 30 ANYS
DINS DEL MÓN
IMMOBILIARI

agilitat i gestió immobiliària
Tel. 977 57 31 36
ULLDECONA

Carnisseria OLGA

Major, 160 - Telèfon 977 72 04 64
ULLDECONA

Fusteria BOSCH, C.B.

Avgda. Escoles, 5 - Tel. 977 72 11 37
ULLDECONA

RESTAURANT - HOTEL

Bon Lloc

Antigua Ctra. Vinaroz, s/n.
Tels. 977 72 02 09 - 977 57 30 16

SOLISAN, S.L.

Agente de Seguros MAPFRE

C/. Sant Antoni, 28 - Tel. 977 72 03 37
43550 ULLDECONA (Tarragona)

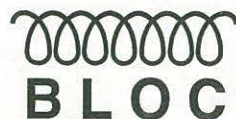

Fotografia publicitària
Video corporatiu
Spots per a televisió
Tractament digital de la imatge
Reportatge Social
Plaça Berenguer IV, 2 1r
Tel. 977 70 36 93
AMPOSTA

AGF | AGF FÉNIX

Mestre Hierro, 5 - Ulldecona - Tel. 977 72 00 48

AGENCIA SAUCH VILADOT - ASSEGURANCES

BLOC

PAPERERIA i REGALS

Calvari, 52
Tel. 977 72 04 67
ULLDECONA

R. GRAU, S.L.

FERRATGES PER A MOBLES

Major, 104 - Tel. 977 72 06 87 - Magatzem: Ctra. Tortosa, s/n.
Tels. 977 72 01 89 - 977 72 06 20 - Fax 977 72 11 15
43550 ULLDECONA (Tarragona)

Forn de pa

J. CASOLA
C/. Murada de Dalt, 37 - Tel. 977 72 08 24 - ULLDECONA

CENTRE CULTURAL RECREATIU

MARÇ-ABRIL 1999
Preu: 150 Ptes.
NÚM. 101

Concurs Literari l'any 1981, organitzat pel CCR

RECUPERACIÓ DE LA FESTA DE SANT ANTONI. GENER 1986

Í N D E X :

	PÀG.
- Editorial	2
- Assemblea General, per a què? ...	3
- Converses amb un mirall	4-5
- Els Rossinyols del Montsià	6
- La filiació	7
- Parlem de Teatre (III)	8
- Grans figures del Teatre	9
- Els cognoms d'Ulldecona	10-12
- Dia Internacional de la Dona Treballadora	13
- Novetats Filatèliques	14
- Gastronomia - Racó Poètic	15

Editorial

Amb el número anterior, gener-febrer de 1999, número 100 de la revista CCR, hem arribat al final d'una etapa, que, si més no, ha mantingut en contacte periòdicament als socis amb l'entitat i que, a més a més, suposo que els lectors hauran pogut aprendre moltes coses.

Pensem que el número 100 és una fita important per a una entitat mancada de mitjans i de col.laboracions. Per això no podem deixar passar l'oportunitat per felicitar la Junta Directiva que l'any 1982 va tenir la bona idea d'iniciar la publicació de la revista CCR.

Ara, amb el número 101 volem començar una nova etapa augmentant el nombre de pàgines i obrint la publicació a totes les entitats del poble perquè sigui el vehicle cultural i nexa d'unió també amb els seus socis.

Per aconseguir aquest objectiu, cal que el socis prenguen consciència de les necessitats de la seva entitat i les exposen, cal que col.laboren amb els seus escrits i així fer una revista amena, participativa i vertaderament cultural, perquè la cultura és de tots i per a tots.

Esperem i desitgem una resposta positiva per part de les entitats i dels socis. Si tots ens unim podem fer moltes coses i ben fetes.

Assemblea General, per a què?

Segons diuen els estatuts, l'Assemblea General és la màxima autoritat de l'associació i, entre altres prerrogatives, té la d'aprovar l'estat de comptes, l'elecció de càrrecs, la renovació de la Junta Directiva, aprovar el pressupost, etc. Ulldecona, que pretén i ha sol·licitat ser la capital cultural de la comarca del Montsià, té quaranta i tantes entitats culturals, esportives, etc. No tinc la pretensió d'opinar si aquest fet és bo o dolent, però si que vull donar la meua opinió sobre una situació que enguany he pogut comprovar: l'assistència dels socis a l'Assemblea o Junta General de cada entitat.

Sóc sòcia de bastantes associacions i en formo part de la Junta Directiva de quatre. Aquest primer trimestre de l'any és època d'assemblees generals. A la primera que vaig ser convocada va assistir-hi mitja Junta Directiva i un soci (quan dic soci no faig distinció entre soci o sòcia).

A la segona va assistir la Junta Directiva menys un membre i tres socis. A la tercera, la Junta Directiva menys tres membres i dos socis, i a la quarta, mitja Junta Directiva i dos socis.

A la vista del que abans exposava, què en podem pensar?

- Que els socis "passen" de l'entitat a la qual pertanyen?

Si es així, és absurd pagar una quota.

- Que tenen tanta confiança en la Junta Directiva que no cal controlar-la en cap aspecte?

Ho dubto molt, perquè si fos així no criticarien com ho fan i acudirien a la Junta General per tal d'exposar les seues opinions, queixes o

propostes per millorar l'actuació d'una Junta Directiva que perquè no hi veu més o per seguir fent el que feia la junta anterior (sinó ens criticaran), van caient en una rutina que perjudica l'entitat.

- Perquè, no acudint a l'Assemblea General no podran posar-me a la junta ni em caldrà col.laborar.

Si aquest és el teu cas, poc estimes l'associació, i t'atreveixes a dir "sóc del CCR"?

- Alguns altres per comoditat es queden a casa. Com que la quota és petita... que vagin fent.

Aquests no pensen que les juntes directives necessiten l'aprovació, l'interès i l'estímul dels socis per no caure en el desànim i l'abandó.

Que cadascú pense quin és el motiu que el porta a no acudir a l'Assemblea General de la seua entitat, a no assistir als actes que s'organitzen per als socis particularment i per al públic en general, com si l'entitat no tingués socis, només una llista de noms.

No voldria molestar ningú per això que exposo, però si recordar als socis que si volen una entitat viva i amb empenta, han de ser ells els qui amb una actitud positiva han d'exigir a la Junta Directiva que actue, organitze i porte l'entitat on els socis volen. L'Assemblea General és l'òrgan que permet al soci opinar, controlar, exigir, actuar, decidir, i també donar suport a la Junta Directiva per seguir endavant.

Si t'has inscrit en una entitat, participa-hi, col.labora, sigues un soci viu, que dona vida a l'entitat que estima.

Fundat l'any 1947

EDITAT AMB LA COL·LABORACIÓ
DE LA
DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

DIRECTOR:

Josep A. Lázaro Puente

CONSELL DE REDACCIÓ:

Francesc Itarte Vericat
Josep Lluís Cabañas Vidal
Joan J. Roca Labernia
Núria Ausensi Estellé
Josep A. Lázaro Puente
Isabel Bobes Castell
Mª Cinta Caballer Meseguer

DIBUIXOS:

Joan Riba i Costes

NOTES:

- El Consell de Redacció agraeix totes les col.laboracions, però es reserva el dret de la seva publicació.
- Aquesta revista, no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció.
- L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Edita:

CENTRE CULTURAL I RECREATIU D'ULLDECONA
C.I.F. G - 43103332
Major, 147, 1r. - Apartat Correus 52
Tel. 977 72 11 66 - 43550 ULLDECONA
D.L.: T. 1.227 - 1982

Imprimeix: gráficas
montsià

C/ Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

PRODUCTES I SERVEIS INFORMÀTICS

VENDA I PROGRAMACIÓ D'ORDINADORS
EQUIPS D'OFICINA
PROGRAMES A MIDA I STANDARD

Plaça Sales i Ferré, 14
Telèfon (977) 57 32 57 - Fax (977) 72 08 97
43550 ULLDECONA (Tarragona)

olivetti

SYSTEMS
PARTNER

*El Centre Cultural i Recreatiu
et recorda que el
dia 23 d'abril
Festivitat de Sant Jordi,
hi haurà venda de llibres i roses
a la plaça de l'Església*

CONVERSES AMB UN MIRALL

El vaig trobar un mes de gener a la vora d'un turó, prop d'un poblet que, ara no he de nomenar, per por que algun dels seus habitants vingui a demanar-lo. Estava una mica soterrat i el seu marc era poca cosa. Ni me n'hauria adonat de la seva existència si no hagués estat una crua brillantor que m'hagués ferit els ulls i, quan ja anava a llençar-li una pedra i esmicolar-lo, una veueta va demanar pietat. No sóc una persona massa donada a la misericòrdia però aquell dia, no sé ben bé el perquè, vaig fer l'ull gros i m'ho vaig empassar. Vaig agafar-lo, amb compte, com s'agafa un minyó de poques hores, vaig començar a gratar la terra per tal de treure'l d'aquella minsa presó que el deturava i me'l vaig emportar a casa. Les golfes i la cambra dels mals endreços havia de ser la seva nova residència i, un cop allí, me'n vaig oblidar.

Van passar els dies, les setmanes i els mesos i una nit d'estiu, d'aquelles en les que no saps on posar-te ni que fer, tombant per la casa, no sé com vaig anar a cercar, a la dita cambra, unes fotografies de la meua infància i quina no va ser la meua sorpresa, en obrir la porta, quan des del fons de la sala, en el lloc on havia deixat aquell mirall, vaig sentir un xisclet i uns laments. El primer que vaig suposar és que el vi del sopar era massa fresc i m'havia sentat malament i que, d'ara en endavant, l'hauria de treure del pou mitja hora abans de cada menjada. Quan ja anava a tancar la porta, dessintint de la meua empresa, vaig tornar a sentir aquells xisclets i ja no me'n vaig poder estar. Vaig cercar la llanterna i la vaig encendre, tot i endinsant-me cambra avant. Era clar que no era un somni, que algú es lamentava i, tan bon punt vaig anar a parar al davant del mirall, quelcom va passar: M'havia tornat boig! Però no una bogeria de les normals, d'aquelles que un agafa perquè creu que ningú l'estima o no pot sortir-se'n d'un problema que semblava fàcil, sinó foll d'una estupidesa que consistia en creure que un mirall, un simple mirall hagués adquirit el do de la paraula. Era a punt d'apagar la llanterna i tocar el dos quan va parlar:

Estic molt trist -va començar dient- i ningú té cura de mi, ni m'escolta quan ploro; heu de saber que jo, abans, era un personatge important i, cap a mi, s'adreçaven des de princeses a bruixes tot i comentant-me els seus problemes, els seus afanys i ara, des que la meua darrera mestressa es va morir, ningú no m'ha dit res més i he estat malalt moltes

vegades: he hagut de resistir les pluges, els vents, els freds i alguna calamarsada!

Va tornar a xisclar i a plorar. Ho feia amb més ganes perquè notava que algú estava per ell i això l'animava, el feia sentir altre cop important i sabia que s'ho jugava tot a una. Si li feia cas i em prenia el cor, en sentir-lo gemegar, era possible que el netegés, li repintés el marc i el posés en una cambra on pugués veure qui entrava, qui sortia i quines coses passaven en el seu entorn. Li va anar bé. No solament el vaig netejar i pintar sinó que vaig encomanar un marc nou perquè, el que portava, se li queia a trossos. No ve al cas les monedes que vaig disposar per canviar-lo però, possiblement, hauria pogut anar a berenar, a la fonda de la plaça, almenys dues vegades.

Els primers dies de viure a la nova cambra el notava com esmaperdut, gairebé no deia més que bon dia, bona nit i adéu-siau. Així va estar un parell de setmanes, pel cap baix, i, quan ja semblava que la seva estança seria muda i ensopida, un bon matí es va posar a xerrar.

- He estat observant-ho tot - va dir- i he de dir que em trobo prou satisfet! Tens bones amistats i la teua manera de portar la vida m'ha agradat força, no ets dels que fan dos papers al davant i quatre al darrera i encara que, la teua manera de pensar, no és la més adequada és prou soportable. El vestit que m'has posat, parlant d'una altra cosa, ara em fa una mica el pes; els primers dies el trobava horrible, després soportable i en veure quins són els teus guanys i les teves despeses fins i tot diria que és d'agrair!

No el vaig llençar per la finestra per por que algun dels meus «estimats» veïns em portés davant el jutge però ganes, el que s'anomena ganes, no me'n van faltar. Reflexió, reflexió i tolerància. Com un mirall ximplet podia posar-me en aquestes i jo, fill del meu pare, fer-li cas. No el netejaria més i prou!

El mirall va notar de seguida els efectes de les seves paraules i, d'una manera o d'una altra, volia disculpar-se però vaig anar fent el murri fins a les voltes de Nadal. Acabada la missa del gall i davant de les paraules del mossèn, que demanava pau i estimació per tothom, fos qui fora, vingués d'on vingués, vaig haver de claudicar. Quan ja, un cop dintre la sala, vaig encendre la llanterna i, el vaig veure, no me'n vaig estar i li vaig dir: Bon Nadal!

- Perdona -va respondre- no hagués cregut que donar-te la meua opinió t'hagués molestat tant. Si tu vols, d'ara en endavant, ens tractarem com a cavallers i mantindrem les nostres intimitats al bagul dels porucs. Tot serà dolç i mai més et diré el que no vols sentir!

- Tampoc és això -vaig respondre- però crec que no ha estat un signe de primeres bones intencions anar de ple a la confiança i al desencant; les coses han de madurar, les arestes s'han de suavitzar i la cruesa de les coses s'ha de tornar una mica menys nua. Si d'aquí un temps, tu fas el teu paper i, jo, el meu, és possible que poguéssim deslliurar-nos dels entrebancs i anar més per feina però, ara per ara, hem de començar una mena de festeig fins arribar a una veritable convivència.

Els dies van anar passant i, per Reis, li vaig donar un nou emplaçament per poder veure millor un retall del carrer i un polsim de cel. Es despertava més content i, a poc a poc, anava coneixent els veïns del carrer, els vilatans del poble i algun viatger. Ara, que no em sent, us diré que era un mirall força llest i, amb un parell de vegades, en tenia prou.

No us cal amoïnar pels diners que us deu «aquell» -deia- perquè porta espardenyas noves i li ha comprat un collar nou a la mula, si no us vulgués pagar no aniria pel carrer tot pregonant sa fortuna!

I no passaven dos dies i "aquell" pagava. Tanta bona intuïció va motivar que me'n refiés cada dia més i, les tardes d'hivern, havent dinat, eren tardes dedicades al xerroteig i a la discussió. Les paraules no arribaven al carrer ni a l'oïda dels veïns, eren xerrades íntimes on cadascú deia la seva i després, quasi sempre, posava en pràctica els seus consells. Recordo, especialment, un cop que vam començar parlant de principis i no sé si vam arribar a cap final. La cosa va anar així:

- Fa temps que sóc a casa teua - va començar dient- i encara no sé el que més t'obliga: si la honradesa, els diners, l'amor o l'enveja; perquè t'he ajudat sempre i no he notat encara el que més t'importa!

- La veritat és que quan parlo no sé ben bé el que vols, ni d'on vens ni per què ho fas i és aquest el motiu pel qual els meus gojos semblen potser més difuminats. Si tu fossis una persona sabia com obsequiar-te, com tractar-te i com entendre't però ara

em resulta prou difícil i poca cosa més faré per agrair els teus bons consells que netejar i mantenir-te fora de qualsevol perill!

- Compréc el que dius i ho accepto però no em satisfà; t'he ensenyat moltes coses i no t'he demanat, fins ara, res. Però s'acosta l'hora en la que les coses han de canviar. Quan em mires, em sento més ple però això no és prou; has d'arribar a cloure els ulls i creure'm: De totes, totes! Així iniciarem un llarg camí i tot anirà millor. Et portaré a la riquesa i a la saviesa i ningú, absolutament ningú, arribarà a fer-te ombra!

- La teua voluntat i la teua certesa, de tant en tant, m'esborrona. No estic acostumat a guanyar totes les lluites i crec que l'eterna victòria no porta a cap banda. L'home es fa basant-se en les errades i, si no em deixes equivocar, no puc aprendre. Cada cop em sento més empetitit per la teua presència i això no m'agrada gens. Crec que hauríem d'allunyar-nos una temporada i analitzar cadascun, per la seva banda, el paper que ha de seguir fent!

- No ho facis això, no podré suportar la fredor de la solitud i, què faré si no tinc a qui aconsellar ni a qui dirigir?

Van ser les seves darreres paraules abans que l'amagués, altra vegada, a la cambra dels mals endreços a sota d'una gran pila de sacs i dintre d'un bagul grandíssim amb set panys per a què ningú més pogués sentir els seus xisclets i les seves queixes.

ELS ROSSINYOLS DEL MONTSIÀ

Els Rossinyols mitjans-grans van passar un dia especial amb el viatge que van fer a Barcelona per participar a la trobada de corals que va organitzar el F.C. Barcelona per celebrar el centenari.

Es va cantar al palau blau-grana juntament amb corals d'arreu de Catalunya. Les nades que els Rossinyols van cantar sols van ser "Els tres reis" i "el tamborilero", després es va cantar el cant comú que es composava de cinc nades. Els xiquets van poder gaudir de veure les instal·lacions del F.C. Barcelona, ja que era jornada de portes obertes, camp, vestuaris, museu, sala de premsa, i per acabar d'arrodonir el dia van anar a la pista de gel a patinar. Ens queda anar a veure un partit del F.C. Barcelona, ja que als xiquets per participar, l'entitat els ha regalat una entrada.

El dies 26, 27 i 28 de febrer van anar a Alguaire (Lleida) per fer un intercanvi, i els d'Alguaire vindran a Ulldecona els dies 30 d'abril, 1 i 2 de maig. També està previst assistir al Juguem Cantant que se celebrarà a Sant Carles de la Ràpita. I també està previst fe un altre intercanvi amb una Coral de Girona.

CERTIFICA QUE

C. I. Els Rossinyols de Montsià

Ha participat a la Trobada de Corals
PER NADAL ESPORT I BARÇA
CENTENARI FC BARCELONA - NADAL 98.

Barcelona, 28 desembre 1998

Organitza AGECA - Direcció tècnica i artística Federació Catalana d'Entitats Corals

PROGRAMES, REVISTES,
TARIFES DE PREUS, CATÀLEGS,
TALONARIS ALBARANS, FACTURES
TAPES D'ANELLES,
I TOT TIPUS D'IMPRESOS
COMERCIALS I PUBLICITARIS

**gràfiques
montsià**

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

LA FILIACIÓ

Per SANTI SANS GRAU
Advocat

Des de la posició dels subjectes implicats en una relació biològica de filiació, podem dir que, en el plànol jurídic, no és el mateix ser progenitor que ser pare, i tampoc ser generat que ser fill. Malgrat el nostre Ordenament Jurídic tendeix a fer coincidir la realitat biològica i la realitat jurídica, aquesta coincidència no és necessària, ni es verifica a totes les relacions de filiació.

La filiació és una relació derivada de la generació, i, com a tal, un fet biològic o natural. És la situació recíproca en la que es troben els progenitors respecte als procreats, i aquests respecte d'aquells. En termes estrictament jurídics, la filiació és la relació que uneix determinades persones (que poden ser progenitors o no) amb altres (que poden ser procreats o no) i que determina entre ells un conjunt de deures, facultats i drets encaminats, essencialment, a la protecció (cuidar, donar aliments, educació, inserció social...) d'aquests últims.

Normalment, la relació jurídica de la filiació estarà basada en el fet natural o biològic però no hi ha una connexió necessària.

PRINCIPIS CONSTITUCIONALS DE LA FILIACIÓ

1er- El principi d'igualtat dels fills. Es prohibeix qualsevol discriminació per raó de naixement o qualsevol altra circumstància personal o social (Art. 14). Els poders públics asseguren la protecció integral dels fills, els quals són iguals davant la llei amb independència de la seva filiació. (Art. 39-2).

2^{on}- El principi d'investigació de la paternitat i de la maternitat, o sigui, la llei permet investigar, baix una sèrie de requisits, qui és el pare o la mare. (Art. 39-2).

3er- Els principis de la dignitat de la persona, de la seva lliure personalitat, (Art. 10), de la integritat física i moral, (Art. 15), i el principi de la protecció integral dels fills (Art. 39).

CONTINGUT MÍNIM DE LA FILIACIÓ

1er- La filiació determina els cognoms dels fills.

2^{on}- Els pares, abstracció feta que ostentin o no la pàtria potestat, estan obligats a protegir els fills i donar-los aliments.

3er- Els pares i els fills són entre si hereus forçosos i tenen dret a la llegítima.

4^{art}- El pare i la mare tenen dret a relacionar-se amb els seus fills menors, malgrat no tinguin la pàtria potestat, No es poden impedir, sense justa causa, les relacions personals entre els fills i altres parents.

CLASSES DE FILIACIÓ

Prenent com a criteri el fet de la generació, la filiació pot ser per naturalesa o per adopció. És per naturale-

sa la que té com a base el fet natural; i l'adoptiva, la que deriva d'un acte jurídic que estableix una relació de filiació entre persones no descendents de forma natural.

Al mateix temps, la filiació per naturalesa pot ser matrimonial i no matrimonial, segons els pares estiguin casats o no.

La filiació matrimonial es determina pel matrimoni dels pares i la presumpció de paternitat del marit de la mare. També es determina per sentència i pel reconeixement del marit. Respecte la mare, pel fet del part.

La no matrimonial es determina pel reconeixement davant l'Encarregat del Registre Civil, en testament o en altre document públic; per sentència i per resolució recaiguda en expedient tramitat conforme a la legislació del Registre Civil. Respecte la mare, quan es faci constar a la inscripció del naixement practicada dintre del plaç d'acord amb el que disposa la Llei del Registre Civil.

La matrimonial i la no matrimonial, també es determinen per la possessió d'estat, és a dir, quan el fill utilitza habitualment els cognoms dels pares, tenen una relació pròpia de pares i fills i així són considerats per la societat.

L'ADOPCIÓ

L'adopció es produeix mitjançant un acte en virtut del qual s'atribueix a una persona la funció de pare o mare respecte d'altra a la que se li atribueix la de fill sense que hagi una relació de generació.

El procediment d'adopció es tramitarà davant del Jutge de 1ª Instància, i es pot iniciar de dues maneres:

1^a- A proposta de l'Entitat pública o de la institució col·laboradora.

2^{ona}- A proposta de l'adoptant si concurreixen en l'adoptat alguna de les següents circumstàncies:

- Ser orfe i parent de l'adoptant en tercer grau per consanguinitat o afinitat.

- Ser fill de la parella del cònyuge.

- Que faci més d'un any que està acollit legalment per l'adoptant; o que hagi estat sota la seva tutela pel mateix temps.

Ser major d'edat o emancipat.

L'adopció, per una banda constitueix una relació de filiació amb els mateixos efectes que si fos per naturalesa, i per una altra banda, provoca la desaparició de la relació de filiació que existia amb la família anterior.

PARLEM DE TEATRE (III)

per PERE SANS

No és el mateix fer camí caminant que obrir-se camí de qualsevol manera.

Un company de grup va interpretar un personatge en una obra de teatre que vam representar a Ulldecona i li va quedar molt bé; estava que no tocava de peus a terra de tan content, i no perquè tots el felicitaven pel bé que ho havia fet, sinó perquè s'havia introduït dins d'aquell personatge que no coneixia i que ell havia creat. Deia que era un gran experiment poder viure la vida d'una altra persona nedant dins d'ella, en el bon temps i en les tempestes personals d'aquell personatge.

Mentre representava l'obra, es va adonar que ell no havia perdut per res el sentit de ser ell mateix i havia aconseguit ser l'observador i crític dels defectes dels dos per poder-se corregir, un damunt de l'escenari i l'altre en la seua vida quotidiana. Per tant, diríem que això és el que anomenem que un actor arribi a tenir creativitat i aquesta persona, amb dedicació, podria arribar a ser un bon actor.

Però parlem de creativitat i de no-creativitat. Hi ha actors que, si han de representar un personatge, siga vell, pobre o amb algun defecte físic, pensen que trau atractiu a la persona que l'interpreta -i jo diria que el paper es fa més difícil per a l'actor- perquè reporta més feina i s'ha de ser més creatiu. En aquestes situacions es veuen els actors, encara que ells no s'hi troben a gust.

Compte, perquè moltes vegades, es busca pal·liar aquest defecte per mitjà de la caracterització, siga maquillatge, vestuari o perruqueria. Es busca tapar els defectes del personatge i fer ressaltar més els seus atractius personals que no el que han de representar al paper, buscant agradar-se més en el paper que han d'interpretar que el paper en ells mateixos.

Uns altres són joves o pensen que encara ho són i representen gent rica, del món de l'exèrcit o de l'alta aristocràcia i no tenen cap interès en el maquillatge i el vestuari apropiat al temps en què es desenvolupa l'obra, sinó el que fa ressaltar més la seua pròpia figura, fins i tot, no canvien la manera d'expressar-se, siguin moments emocionals o bé d'extrem nerviosisme, que és quan l'actor, més que mai, ha d'aprofundir en l'estat psicològic del personatge. Però el que fan és tot el contrari; procuren mantenir l'atenció del públic i amb aquesta manera de presentar-se busquen ressaltar ells per damunt de tot perquè es creuen que així s'és més original. Que consti que sortir a escena a exhibir-se és la ridícula més gran del món.

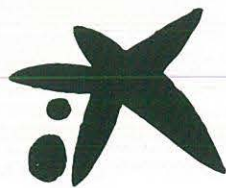
Uns altres creuen que el principal és una bona presentació en els decorats, la luminotècnia, el mobiliari... i que l'actor és una cosa secundària. Un bon impacte en obrir el teló i l'èxit està assegurat. No direm que una bona presentació no siga necessària, però compte, que si no hi ha una bona interpretació, el fracàs és segur.

Hi ha un proverbi que diu: "Encara que la mona es vesteixi de seda..."

Ara parlarem d'un altre defecte molt més gran, que veritablement és vergonyós i que dins del grup sempre ha estat prohibit: els que copien els personatges.

Reparteixen els papers d'acord amb una obra que s'hagi representat en pel·lícula o en teatre per professionals i que estiga gravada en vídeo, buscant que cada un d'ells, a base de sessions, calquen totes les actituds, posicions i formes d'expressar-se, la qual cosa suposa una estafa per al professional que viu del teatre, i al públic, perquè aquest no veu el grup que interpreta l'obra, sinó que diu: "Tot és igual que a la pel·lícula o al de la companyia X". A més a més, davant dels grups amateurs, no són més que unes titelles en busca d'uns diners, no per representar una cultura que és el teatre, sinó per gastar-los per passar-s'ho bé, fent la competència a aquelles persones que viuen tot l'any treballant per aconseguir viure decentment de la seua professió amb tot l'esforç que això representa, primer amb els seus estudis i després amb els assajos, que no són pocs.

Però, ai! Senyores i senyors, tots els que copien no són creatius i el grup que no és creatiu vol dir que no pensa i el que no pensa és que no treballa i el que no treballa, desapareix.

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA

Grans figures del Teatre

per PERE SANS

Parlem d'autors de teatre que, per anys que passen, les seues obres són i seran actuals.

SAMUEL BECKETT va ser un dels creadors del teatre de l'absurd i l'obra que el va portar a la fama per tot el món va ser *Tot esperant Godot*.

A Beckett i a Eugene Ionesco, se'ls considera "els pares del teatre de l'absurd". Encara que la seua vida privada fos molt discreta, en particular Beckett, i allunyada de tot el que era publicitat i procuressin estar-ne apartats, la història els ha fet justícia destacant l'avanguardisme i el classicisme de les obres d'aquests dos dramaturgs.

Samuel Beckett deia que "el pecat capital era néixer". Per això, com molts autors busquen en les seues obres trobar i entendre en aquest món el significat de la vida abans de morir, aquesta llibertat tan desitjada i sempre negada, la necessitat d'estimar i l'angoixa de no poder-ho aconseguir. És un tema sempre agafat i seguit en aquest sentiment de repulsió del ridícul de les persones enganxades dins la closca mortal i limitades a una consciència única.

Aquests dos filòsofs, grans autors de la dramàrgia del segle XX van donar la volta de dalt a baix a tot el teatre del món.

El mateix que el teatre existencialista va trencar cadenes al teatre fulletonesc, l'existencialisme no va poder aguantar la gran agressivitat del teatre de l'absurd. Ionesco en les seues obres com *La cantant calva* i totes les seues figures jugant amb la part verbal i l'humorisme inconscient, així com el mobiliari en tota la seua estranyesa que com es diu ja és un absurd.

Tots els seus personatges abusen del llenguatge, ja que no el poden usar correctament, no són més que purs instruments de paraula. Una paraula, si un busca les formes, de se-

gur que dóna la pista, una segona pot commoure un públic, una tercera ens pot espantar i a partir de llavors pot arribar el confusióisme.

Amb tot el que hem dit els dos dramaturgs tenen punts diferents, però la seua força està prou delimitada. Ionesco, en les seues obres sembla més expansiu, més recreat en els seus personatges, tot i l'eixutesa del teatre de l'absurd.

Beckett pot ser molt més rigorós amb ell mateix, més concentrat en les seues idees o pensaments, no obstant això es poden trobar moltes coincidències en les obres d'aquests dos autors. Els seus personatges treuen tota la seua força en les paraules, els seus personatges es troben al mig, on es mouen o es poden moure, de la problemàtica de l'obra, però en donar la volta a la part dramàtica mai és provocat pels estats psicològics o pel lògic descabdellament d'una intriga. Sempre hi ha unes confusions constants, un gir a les sumes dels seus significats al gènere literari de caràcter pedagògic o polèmic.

El que sí que deixen al darrera d'ells és viure en un temps ple d'amargor i de persones solitàries en aquest món ple de defectes, difícil de posar un ordre, en què la impotència de l'individu és el que els envolta.

Totes les obres tenen un missatge al voltant de la vida de les persones, de les seues problemàtiques, perquè pocs són els que gaudeixen -per no dir cap- del goig i la felicitat.

Això no obstant, alguns han coincidit que aquests escriptors van saber aprofundir dins de la naturalesa humana com són la llibertat de la consciència individual i les morals reductores; aquests dramaturgs no han copiat de la realitat sinó que ells mateixos creen la realitat.

Caixa Tarragona

ELS COGNOMS D'ULLDECONA

per PERE POY

a tots i cadascun dels qui formem part de la família dels Poy

N'hi ha que m'han demanat -un any i escaig després d'haver-se celebrat l'acte- que, tan bon punt tinga l'oportunitat, torne a exposar el contingut de la comunicació presentada al XXIII Col.loqui de la Societat d'Onomàstica amb el títol *El dialecte tortosí a través dels cognoms*. Val a dir que he aprofitat una convalescència de la tardor passada per tal de refer l'esquema i les notes preses de forma lleugera a l'hora d'efectuar les explicacions que alguns escoltaren el 25 d'octubre de 1997, i n'he obtingut aquest text:

Tres consideracions prèvies

Quan, entre nosaltres, parlem de la variant dialectal tortosina, el referent geogràfic que tenim al cap és aquell que comprèn les comarques del Baix Ebre i el Montsià, alguns pobles (no tots) de la Ribera d'Ebre i de la Terra Alta, la comarca del Matarranya (a la Franja de Ponent) i les de l'Alcalatén, els Ports, l'Alt i el Baix Maestrat i una porció de la Plana Alta (al País Valencià). Queda, per tant, delimitat un marc territorial fins ara difús entre els lectors.

Abans no comentaré algunes característiques dialectals closes en els nostres cognoms, caldria recordar-ne, una miqueta, la història. Els romans feien anar un sistema *avantpassat* del que nosaltres utilitzem avui dia; empraven tres o quatre mots per referir-se a una persona: tothom recordarà, per exemple, Marc Tul.li Ciceró com a figura capdavantera entre els oradors i polítics llatins. Aquests quatre mots eren el *praenomen* (modernament, l'equivalent fóra el nom de pila), el *nomen gentilicium* (el gentilici), el *cognomen* (el nom de família, el llinatge -d'aquí ve la paraula catalana *cognom-*) i l'*agnomen* (el motiu: el malnom). Si extrapoléssim aquest mecanisme a l'actualitat, jo mateix rebria el nom de *Pere Ulldeconí* (o *Ulldeconenc* -que no ho sé pas-) *Poy Cluc*. Fixem-nos precisament que Marc Tul.li Ciceró s'ha fet popular a través del malnom, Ciceró -cigró.

Tanmateix, aquest sistema tan complex per cridar algú desaparegué, penso que per motius obvis, amb les invasions germàniques. Els pobles bàrbars simplificaren l'esquema a bastança i, de fet, usaven un sol mot per designar cada persona. Ara bé, una simplificació excessiva, igual que un sistema molt

complex, tampoc no és profitosa, i arribà un moment que calia diferenciar dues o més persones anomenades de la mateixa manera. És per això que s'adoptà el costum d'afegir certs vocables de la llengua als noms de pila. Aquests vocables bé podien ser: l'apel.latiu del pare, l'ofici de l'individu en qüestió, algunes benediccions referides al naixement, el malnom familiar i, àdhuc, el topònim que en revelava una antiga procedència, l'origen o la propietat. Em fa l'efecte que un exemple pràctic ens tornarà a ser avantatjós: posem per cas que a la Ulldecona del 1300 nasqueren cinc nadons, els quals foren batejats *Jaume*, nom popularitzat arran de les gestes glorioses protagonitzades pel comte-rei Jaume I el Conqueridor. Lògicament, a fi d'estalviar-se malentesos, es generalitzà que el poble emprés un mot o una perífrasi que qualificés (i doncs, distingís) tots i cadascun dels individus anomenats de la mateixa manera. D'acord amb el que més amunt he ressenyat, és fàcil d'explicar que el descendent d'en Tomàs fos cridat *Jaume el fill d'en Tomàs* i, amb el temps, *Jaume de Tomàs* o tan sols *Jaume Tomàs*; *Tomàs* avui dia constitueix un cognom ulldeconí. Aquell qui exercia l'ofici de fuster no hauria de ser estrany que fos conegut com a *Jaume el Fuster* i, a la llarga, *Jaume Fuster*; *Fuster* avui dia constitueix un cognom ulldeconí força estès. A la millor, un dels xiquets fou nat durant el mes de gener, llavors, *Jaume nat al gener* i *Jaume Gener*; *Gener* constitueix un cognom ulldeconí deformat en *Giner*. I una característica o el tarannà peculiar d'un d'aquests personatges fàcilment podia comportar que se l'anomenés *Jaume el qui té el cabell roig*, o sia, *Jaume el Roig* i, per economia, *Jaume Roig*; *Roig* constitueix un cognom ulldeconí prou usual. Les mateixes lleis de l'estalvi són aplicables per tal de raonar que les procedències s'acaben indicant de forma més o menys escadussera: *Jaume de la Segarra*, *Jaume de Segarra* i ara, *Jaume Segarra*; *Segarra* també constitueix un cognom ulldeconí. L'exemple també es pot aprofitar per fer notar que la inserció de la preposició *de*

entre el nom de pila i el cognom heretat no responia a una voluntat aristocratitzant o, simplement, a un intent de remarcar el caràcter noble d'una nissaga determinada distingida per voluntat reial, més aviat, la presència d'aquesta partícula en els cognoms actuals és una resta fòssil d'aquelles antigues perífrasis amb què hom se les espavilava per diferenciar individus batejats amb el mateix nom en un moment precís.

Fetes aquestes consideracions, a partir dels cognoms em proposo d'estudiar, bàsicament, els trets dialectals propis que hi han restat closos i els orígens dels repobladors, només, per l'interès lingüístic que reporta de realitzar aquests estudis. De resultes del tema escollit -després d'haver vist tants cognoms-, és inevitable de plantejar als lectors una qüestió purament sociolingüística, que gira a l'entorn de si és necessari o no d'unificar l'ortografia dels nostres llinatges.

Els trets dialectals en els cognoms

Una de les fonts més importants de dades de la vila d'Ulldecona és la constituïda per l'Arxiu Parroquial, del qual, a fi d'estudiar els seus cognoms, prenc els llibres que donen fe de les esposalles canòniques celebrades d'ençà del 1607. (És clar que ho faig en un intent d'imposar-me no ja austeritat, sinó simplificació. Tothom comprèn que, així com en la infantesa ens identifiquem només mitjançant el nom de pila, arribats a l'edat de visitar el notari, signar talons bancaris o sotmetre's al número del document d'identitat, és quan prenem consciència que tenim cognoms. Tot al llarg de la nostra vida deixem constància de l'existència de milers de documents, que, evidentment, mai no poden ser consultats de forma exhaustiva pels estudiosos decidits a resseguir les actuacions d'un personatge determinat.)

A partir de l'anàlisi realitzada, hom s'adona que els llinatges clouen característiques pròpies de la variant geogràfica tortosina, trets generals del català i alguns fenòmens que tenen lloc en les diverses llengües parlades al món, no tan sols en la nostra. Pel que fa a les característiques del primer grup, són interessants d'assenyalar: (a) el tancament de la vocal *e* en *i* com a conseqüència del contacte amb una consonant palatal en l'esmentat *Giner*; (b) el tancament de la vocal *o* en *u* de resultes de la proximitat d'una consonant bilabial en *Subirats*; i (c) la pèrdua de certes pronúncies genuïnes, per posar-ne un exemple: la de la popularment coneguda com a *ela geminada*, en *Amella*.

Així les coses, són generals a part del domini lingüístic algunes de les diftongacions de vocals, un exemple del qual fenomen es palesa en el trànsit de *Cortiella* a *Cuartiella* -a grans trets, anàleg al de *c[wa]rtina*. En canvi, monoftongacions com les del grup *ue* en *o* (concretament, *Puey* es vulgaritza en *Poy*) són difícilment explicables d'acord amb les tendències fonètiques internes del català, per la qual cosa potser caldria recórrer a un dels dialectes (o subdialectes) en particular -i no pas al tortosí- o a una de les llengües veïnes, en tot cas, a l'occità o a l'aragonès. En alguna ocasió, els processos canviants també es deuen a ultracorreccions de tendències determinades adoptades pels parlants.

Si ens hi fixem bé, els humans sense excepció, per economia, efectuem simplificacions quan parlem. És evident que aquestes simplificacions es produeixen sempre i quan, d'alguna de les partícules utilitzades, se'n pot prescindir sense alterar el significat de l'expressió. La caiguda de la preposició *de*, indicadora o bé de la filiació o bé de l'origen, radica en aquest principi que intento d'expressar. Els *de la Fulla* avui dia s'anomenen *Lafulla*, amb l'article i el nom de família aglutinats; mentre que *els de la Raga* han simplificat preposició i article: *Raga*. Bo i retornant a l'explicació anterior, cal ressaltar l'obvietat que la partícula *de* no (sempre) és signe de noblesa, com es pretén de fer creure sovint.

Mirant de reconstruir la nostra història lingüística amb l'ajut dels cognoms

La varietat tortosina és dins el bloc occidental dels dialectes geogràfics de la llengua catalana; d'aquí ve que nosaltres compartim solucions amb els parlants valencians i amb els lleidatans. Com hem vist més amunt, un grup important de cognoms indica la procedència, l'origen o la propietat reculada dels personatges que els ostenten. Bo i arrencant d'aquest supòsit bàsic, hom pot deturar-se a examinar la carta de població d'Ulldecona, que data de la baixa edat mitjana (1222). Realitzada de part de Ramon de Montcada, la concessió s'atorga a vora dos-cents repobladors, dels quals els investigadors tan sols coneixen el nom de cinc: Bertrà de Ballester, Ramon de Forcadell, Pere de Miralles, Duran de Pomar i Bernat de Revidana. De més a més, la documentació a l'abast té la virtut de proporcionar a l'estudiós el nom d'alguns dels testimonis de la concessió: Ramon de Centelles, Ramon Dalmacio, Pere Tomàs de Lleida, Arnald de Penitents i Bernat de Podio. Seguint amb fidelitat la classificació anterior, *Forcadell*, *Miralles* i *Montcada*, d'una banda, i *Centelles* i *Lleida*, de l'altra, constitueixen vertaders topònims que, afegits al nom de baptisme, indiquen la

procedència d'un individu determinat. Així, doncs, implícitament, aquest criteri sosté que, a partir d'una relació acurada de persones afincades a Ulldecona entre els segles XIII i XIV, es pot obtenir un mapa que marqui les diverses procedències dels repobladors d'aquesta àrea en la qual el català es parla a través de la variant tortosina. En aquest sentit, les planes 108-128 del llibre d'Albert Ferré *Historia de Ulldecona y su entorno geográfico* (Ulldecona, 1983) són de gran utilitat. Els habitants d'Ulldecona a les portes del Renaixement es cognominen: *Albiol, Balaguer, Bellpuig, Calders, Figuera, Gavaldà, Manresa, Miralles, Montrós, Narbonès, Prades, Queralt, Querol i Tallada*. (Avui dia, d'aquests noms de família en perviu vora el setanta-cinc per cent.) En última instància, els cognoms fan adonar que, si bé el tortosí és de filiació occidental, els primers personatges assentats en aquestes contrades provenien de forma majoritària de zones en les quals es parla en català oriental. I, certament, nombrosos estudiosos han assajat de glossar un fenomen del tot constatable a còpia d'enunciar teories -la de la Reconquesta, la del substrat i la formulació mixta de Badia i Margarit- que, de vegades, s'exclouen parcialment o, pitjor encara, en el seu conjunt.

L'ortografia dels nostres cognoms

Un tractament continuat amb cognoms de totes les llengües -però en especial amb els catalans- delata la diversitat que s'origina en el punt i hora de la seua transcripció. L'ortografia dels noms de família resta sotmesa a les característiques de cada dialecte i a la destresa de l'escrivà per tal de reflectir en el paper aquestes característiques amb una certa fidelitat ara a la tradició, ara a la pronúncia. Encara que un grup important de cognoms remet a un origen antic de part del personatge que n'ostenta el préstec, no deixa de ser curiós l'esdeveniment que qualsevol tipus de cognoms pot contenir una petja aproximada d'aquesta procedència. Tothom entén que *Joan Ferré, Joan Ferrer i Joan Farré* descendeixen d'indrets distints, per bé que la lògica l'haja escapçada el moviment continuat de la població, almenys, durant les darreres quatre dècades.

La fidelitat al passat és l'argument més emprat pels partidaris de no veure modificada l'ortografia anquilosada dels seus cognoms. Aquest sentiment de fidelitat al passat exhibit des de diferents sectors es pot activar de moltes maneres. N'hi ha que mantenen que l'ortografia recorda procedències remotes. Però aquest argument penso que el refuto tan bon punt assenyalo que el revestiment escrit, de vegades, ja no es correspon amb la pronúncia dialectal. I, d'altra banda, cal recordar que aquests fenò-

mens de canvi lingüístic són estudiables a partir de la documentació conservada, la qual té la capacitat de proporcionar el context adequat a cadascun dels mots que interessin el filòleg.

El lector no ha d'oblidar que el respecte a la tradició implica d'acceptar el desgavell ortogràfic ocasionat per la història peculiar dels Països Catalans. En alguns indrets, s'imposa la necessitat de qüestionar-se la tradició escollida, afectada per la presència d'un seguit de grafies no catalanes o, simplement, innecessàries, com la ñ o la z, i per les vacil·lacions produïdes de resultes dels coneixements fluctuants, no sempre assentats, del funcionariat encarregat de redactar documents. Només així s'explica l'aparició de formes de l'estil de *Callarisa i Masip*, que han perdut de vista els ètims (*Callarissa i Macip*) i per tant, demostren l'existència d'oportunitats en què la tradició autèntica ha estat bandejada i, àdhuc, desplaçada pel desgavell. Ara fa un any, el Partit Socialista a Catalunya es recolzava en aquesta mateixa idea a fi d'aconseguir del Congrés dels Diputats el vistiplau perquè els interessats a fer-ho esmenessin l'ortografia dels seus llinatges, tal com recollia l'*Avui* el 28 d'octubre de 1997.

Un altre factor que recomana la unificació ortogràfica és el fet que la fixació tan sols pretén d'aconseguir un sistema cohesionat a través d'una certa lògica, per tal com els parlants necessiten un referent a l'hora d'escriure que, de rebot, facilite la intercomunicació. Al cognom *Ferrer*, com al mot comú que remet a l'ofici li corresponen diverses pronúncies que unificades sota un revestiment permet l'encarregat de la redacció d'estalviar-se dubtes. En l'instant d'efectuar aquesta proposta amb un nou argument, val a afirmar que parteixo de la base que, contràriament a la idea difosa, els cognoms si que s'han de veure obligats a seguir unes regles de transcripció d'ençà que són una part del lèxic de la llengua. Cadascú és propietari dels seus cognoms en el mateix grau que ho és dels mots comuns que utilitza en el seu discurs, per la qual cosa l'elegància demana de considerar el cognoms en qualitat de préstec que, arribat el moment, cal retornar en *bon estat*. Als defensors aferrissats de la idea que l'home exerceix una propietat indissociable a la seua personalitat sobre els noms de família heretats, els repto a respondre si de veritat estan convençuts que tothom ostenta el que realment li correspon per genètica.

perepoy@hotmail.com

Pere Poy és membre de la Societat d'Onomàstica i de la Societat Catalana de Genealogia.

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA TREBALLADORA

Un any més, el 8 de març, el Grup de Dones d'Ulldecona ha celebrat el Dia de la Dona Treballadora amb una conferència a càrrec de la jutgessa Sra. Montserrat Hierro. El tema molt adient, "Els maltractaments a l'ambient familiar", va ser tractat amb la simpatia habitual en la Sra. Hierro des de diferents enfocaments, dels quals voldríem destacar alguns.

- En tots els maltractaments hi ha una víctima. La mateixa paraula "víctima" és femení i no té l'equivalent masculí. Ens preocupa aquest detall?

- La violència vers la dona és el crim encobert més nombrós del món. Abans no era notícia, ara està en la primera pàgina dels periòdics.

- Els maltractaments, a més de ser un problema jurídic, són també un problema social, per tant, tots ens hi hauríem d'implicar.

- És cert que es fan jornades per evitar el problema, però és cadascú des del seu lloc qui ha d'intentar canviar-lo. Es demana que les dones denunciïn els maltractaments, però no deixa de ser un fracàs. El càstig, igual que la presó, genera dolor i el dolor genera més violència i més dolor. És fals que el dolor ensenya, no es pot fer pedagogia del dolor.

- De vegades, davant d'aquest problema que ens angoixa, és difícil definir l'horror que es genera entre els gestos i les paraules. Per aquest motiu, el primer és acceptar que el problema existeix, fer noves lleis i aportar solucions en les quals estiguin involucrats, des de l'educació, el diàleg, la formació i la informació. No és un camí fàcil aquest canvi quan cada dia ens trobem amb les guerres, la incomprensió, la marginació i la insolidaritat. Per aquesta causa cal fer un gran esforç per seguir lluitant i per coordinar tots els departaments d'ajut que van sorgint envers la dona a fi d'apropar-nos al problema i evitar-lo.

- El dia 22 de desembre de 1998, es va crear a Catalunya un protocol d'actuacions de diferents departaments entorn a la violència vers la dona.

- Podem veure com al llarg de la vida, la dona viu en moments permanents de temor, degradació i submissió. Les estadístiques ens diuen que aquest problema és un delictes de gènere: l'autor, l'home; la víctima, la dona.

Unes dades de 1998 respecte als maltractaments: el 74'5% són dones. El 3% són nens. El 8% són nenes. Això ens demostra que ja des de petites se'ls pega més a les nenes que als nens. I tot per aprofitar-se d'una situació de desigualtat i marginació.

Fins ara, els maltractaments dins del sistema jurídic, i també social, han funcionat de forma molt poc coordinada. Actualment es comença a fer un esforç per protegir la víctima, encara que sembla més un desig que una realitat.

Afortunadament s'han creat més serveis d'atenció a la víctima per aportar les mesures cautelars envers el problema i perquè la dona pugui portar una vida independent en la societat. Així que tots ens hem d'esforçar per comprendre-la i no assenyalar-la amb el dit.

Per acabar, tots aquests punts que es varen tractar ens fan pensar que la solució és la prevenció amb la informació i la formació i la protecció a la víctima, ja que sense l'ajuda, difícilment se'n sortirà. Aquest és un compromís social i moral que tots tenim si volem una societat més justa i més igual, en la qual puguem viure en pau. L'any 1995, en la conferència de Pekín, ja es va dir: "Que la violència contra la dona és un obstacle per la igualtat, el desenvolupament i la pau". De manera que si reflexionem sobre aquesta frase ens veiem en aquest punt del recorregut ara, a l'albada d'un nou mil·lenni, com la societat sembla que comença a sentir la necessitat d'establir un nou model social basat en l'equilibri i l'harmonia que ens permeti el diàleg i la col·laboració entre homes i dones.

COL·LECCIONISME

Secció Filatèlica

Mesos novembre/desembre

CAMINOS DE SEFARAD

Fecha de emisión: 23 de Noviembre de 1998.
 Valor: 35, 35, 70 y 70 pesetas.
 Papel: Estucado engomado mate fosforescente.
 Estampación: Calcografía.
 Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.
 Dentado: 13 3/4.
 Tirada: 2 millones.
 Pliegos: 16 sellos.

En la segunda sèrie de segells dedicada a Los Caminos de Sefarad es representen les ciutats de Segovia, Toledo, Hervás (Cáceres) i Tudela (Navarra). Els tres primers segells mostren llocs d'aquestes ciutats on hi havien importants comunitats jueves. El quart segell reproduceix una escultura del bust de Benjamí de Tudela, famós viatger jueu.

RESERVA DE LA BIOSFERA

Fecha de emisión: 2 de Diciembre de 1998
 Valor: 35 pesetas. Papel: Estucado engomado fosforescente.
 Estampación: Huecograbado.
 Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm. Dentado: 13 3/4.
 Tirada: 2,5 millones. Pliegos: 50 sellos.

El segell, dedicat a la sèrie Reserva de la Biosfera, reproduceix la població d'Alaior, d'estructura medieval i al fons es veu el Monte-Toro.

XXX ANIVERSARIO DE LA ACADEMIA OLÍMPICA ESPAÑOLA

Fecha de emisión: 9 de Diciembre de 1998
 Valor: 70 pesetas.
 Papel: Estucado engomado fosforescente
 Estampación: Huecograbado
 Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.
 Dentado: 13 3/4
 Tirada: 2,5 millones.
 Pliegos: 50 sellos

Amb motiu del XXX aniversari de l'Acadèmia Olímpica espanyola s'ha emés un segell commemoratiu que reproduceix el bust de Plató junt a una àmfora grega i el logotip de l'Acadèmia.

DERECHOS HUMANOS

Fecha de emisión: 10 de Diciembre de 1998.
 Valor: 35 y 70 pesetas.
 Papel: Estucado engomado fosforescente.
 Estampación: Huecograbado.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.
 Dentado: 13 3/4.
 Tirada: 2,5 millones.
 Pliegos: 50 sellos.

L'emissió dedicada als Drets Humans té dos segells. El primer, de 35 ptes., en honor de l'embaixador Àngel Sanz Briz i el segon, de 70 ptes. commemora el 50è Aniversari de la Declaració Universal dels Drets Humans.

GASTRONOMIA

Per Mª Carmen

"ALLIOLI" AUTÈNTIC

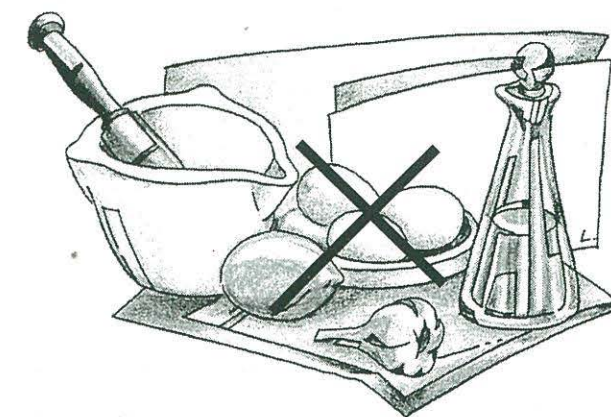
INGREDIENTS:

- 6 alls pelats
- 1/2 culleradeta de sal
- 1/4 de litre d'oli

Preparació:

Traiem el cor dels alls i els xafarem molt fins. Afegim la sal i barregem fins que quedi una pasta de consistència espessa.

A continuació afegirem l'oli molt lentament, de manera que el raig sigui com un fil continu, mentre treballem sense parar la barreja en la mà de morter, sempre en la mateixa direcció i molt espai.

Per a l'èxit d'aquesta salsa els ingredients han d'estar a temperatura ambient. El morter i la maneta han d'estar un poc calents, ho aconseguirem posant-los amb aigua calenta un parell de minuts i després assencant-los molt bé o posant-los 3 o 4 minuts a forn flux.

RACÓ POÈTIC

JO SOMIO AMB UNA NOIA

*Entre matxo, son, treball
 van passant de pressa els dies
 i sols el temps s'allargassa
 quan t'espero i tu no arribes.*

*Ara que l'abril s'afanya
 a deixar-nos entre flors
 jo somio amb una noia
 i desperto a contracor.*

*Ella és dolça, entremaliada
 i porta sedós cabell,
 jo l'estimo i avui i ara
 li he de fer aquest present.*

*De les roses de la plaça
 escolliré la millor
 i en trobar-la i mirar-la
 li oferiré el meu amor.*

ET VOLDRIA FESTEJAR

*Quan no ensopego amb el pare,
 m'entrebanco amb els germans,
 tinc cara de fer ganyotes
 i ben suades les mans.*

*Ets el tresor més guardat
 que viu en tot el carrer,
 et voldria festejar
 però tinc un no se qué.*

*Avui, que he omplenat la bossa,
 de diners endarrerits
 et compraré aquesta rosa
 i em faré el més eixerit.*

J.J.R.

- * ESTUDI
- * REPORTATGE
- * FOTO INDUSTRIAL
- * GRAFISME

ULLDECONA
 MAJOR, 60
 Tel. 72 0057